

prepozna zadnjo in edino zaveznico, ki je za nobeno ceno ne sme izgubiti.

Zgodba, postavljena v leto 1977, je močna reminiscenca na resničen dogodek iz leta 1966, ko so v avstralskem mestu Adelaide izginili trije otroci. Izginotje otrok, ki je ves čas podtalno prisotno v zavesti družbe, vzpostavlja v pripovedi vsesplošno napeto atmosfero. Identifikacija Nicole z izginulimi otroki sicer osmišlja njeno težnjo po pripadnosti in ljubezni, a je hkrati nepovratna pot v njeno pogubo; biti zaželen, ljubljen in iskan ostaja na ravni neuslišane želje, in prav zato lahko pomeni le ne biti.

Negotovo in kruto vzdušje s slutnjo prihajajoče tragedije se ubeseduje v realnem svetu, ki se s priklicem nadstvarne bolečine približuje mističnemu. K temu pripomorejo številni elementi s simbolno konotacijo, mojstrsko vpeti v strukturo pripovedi (bronasti angelček, konjarka, živi pesek, voda itd.). Ugašajoče upanje za izginule otroke začrta vzporednice naraščajočemu obupu čustveno osirotelih otrok, ki se ob odsotnosti mater razblinjajo, spreminjajo v nič: »Na videz je bila koža njegovih golih rok, puhasto nežnih in gladkih, nezaznamovana, v resnici pa se je vanjo pravkar vtisnil neizbrisljivi pekoči žig z napisom *Kot da ga ni*. Takšno predstavo o njem ima oče. Adrian je, kot da ga ni, je zlahka pogrešljiv. *Mene kot da ni*.«

Teža prežetega izginotja, vseprisotnega izbrisa, se s čustvenega zgosti na fizično nivo. Matere kot nosilke življenja izgubljajo svojo primarno vlogo in neizbežno prehajajo v nezemeljske sfere (bolna mati, duševno prizadeta mati itd.); ob njihovem odhodu so odvečni, »uročeni« otroci, ki jim nikoli ne bo dano odrasti, dokončno izvrženi in izgubljeni. Krhkost mrtvega ptička, ki združi Adriana in Nicole ob njunem prvem in zadnjem srečanju, postane tako simbol nemoči in strahu pozabljenih otrok: »Adrian ne odvrta pogleda od ptička. Temu

tedaj glavica klone in kljunček mu nežno zdrsne med fantove prste. Odleti, v Adrianovih dlaneh pusti le perje in kosti. Kako neverjetno je tako nežno umreti, brez enega samega izpuščenega zvoka, pomisli fant.«

Precizno izrisani karakterji, poetičnost jezika, spretno obvladovanje zgodbe in občuteno zajetje najintimnejših notranjih trenj ustvarjajo slavospev empatiji, ki se skozi močno čustveno evokacijo prebije do bralca v vsej svoji intenzivnosti. Nekoliko več doslednosti pa bi bil lahko deležen prevod, ki z arhaizmi mestoma zmoti sicer tekoči tok pripovedi.

Kristina Picco

»VSE JE ODVISNO OD ZORNEGA KOTA«

Irena Duša Draž: *Vzgoja staršev*. Ilustracije Izar Lunaček. Cankarjeva založba, Ljubljana 2010 (Zbirka Najst)

»Proti staršem se /.../ ni treba boriti. Treba jim je pomagati. Pomagati, da bodo videli stvari v naši luči, da jim bo postalo jasno, da igramo v isti ekipi.« Preprosto? Karkoli že boste poskušali s starši, bo s pomočjo zbirke nasvetov oziroma priročnika *Vzgoja staršev* vsaj veliko lažje. In da ne bo pomote – *Vzgoja staršev* ni navaden, klasičen, torej spoliran, dolgočasen, okorno in brez domišljije napisan priročnik, pač pa duhovita in živahna knjiga, ki noče biti samo pametna, sploh ne, ampak se tudi dobro bere.

V čem je trik? V največji meri v dejstvu, da avtorica *Vzgoje staršev* obvlada oboje: po spominu (vse kaže, da zelo živem), kako je biti pubertetnik, in v praksi, kako je biti starš. Ne nastopa kot priskutna avtoriteta in ne žuga s pedago-

škim kazalcem (prva klasična napaka), ker dobro ve, da noben pameten mulc ne pada na to. Namesto tega zelo preprosto, prepričljivo in iskreno pove, kako stvari stojijo, zakaj je tako, kje se da kaj storiti in izboljšati, kje ne, in kako. Pokrije sedemindvajset tem, od Alkohola, Domačih živali in Pižama partijev do Tatujev in Pirsingov, Pospravljanja in Žepnine, torej sedemindvajset potencialnih problemov, ki so pred časom dobili rešitve v *Plusovi* rubriki »Starši v mojih rokah«. V zvezi z nekaterimi poglavji (npr. Darila, Počitnice, Računalnik) se kaže ena sama pomanjkljivost, in sicer dejstvo, da utegnejo izključiti najstnike (in starše) iz socialno šibkejših družin; kot žal vemo, ne gre vedno za to, da starši iz raznih principov nočejo »izpljuniti« denarja, ampak ga včasih pri najboljši volji ne morejo ...

Avtoričina metoda je zvita; nikoli ne reče: to lahko, tega ne smeš (druga klasična napaka), ampak poišče nazorne primere za to in ono in elegantno pusti, da spregovorijo sami zase. Njena druga metoda je brezsrčno izdajanje skrivnosti o svoji vrsti (beri: starših): »Starši so v bistvu ene take reve. Kar naprej jih je strah. Vejo, da so otroci mešanica njihovih genov in njihove vzgoje, se pravi stoodstotno domač proizvod, in če kaj ne dela, kot bi bilo treba, ne krivijo izdelka, ampak sami sebe.« Toda, hopla, po drugi strani govori o najstnikih (logično), kar pomeni, seveda v primeru, da pride knjiga v roke staršem, da se bo tudi njim razkrila kakšna skrivnost o njihovem pubertetniškemu potomstvu. Ampak brez skrbi, to sploh ni slabo, pravzaprav je to spet dober trik, s katerim gre na roko tako prvim kot drugim – najstnikom se bo pokazal zorni kot staršev, staršem zorni kot najstnikov, in po najboljšem športnem scenariju bi lahko začeli podajati drug drugemu (ista ekipa, se spomnite ...), pa ne potuhnjene udarce pod pas, pač pa žogo za v gol, za zmago. Hočem

reči, da morda sploh ni slabo, če bodo knjigo prebrali tudi starši, saj se bodo morda kaj malega naučili kar sami od sebe, kar je pri vzgoji staršev vsekakor prednost v primerjavi z vzgojo hišnih ljubljencev, od katerih česa takega žal ni moč pričakovati.

Vzgoja staršev pa ni le čtivo za ogrožene in zatirane, pač pa tudi za tiste bolj srečne, ki ta hip ne potrebujejo smernic za vzgojo, pač pa se želijo samo pokratkočasiti. Za to nenazadnje poskrbijo tudi stripovski vložki Izarja Lunačka, v katerih se provokativno in duhovito naslanja na besedila; ampak res samo naslanja, kajti vsak njegov prispevek je karseda izviren, pravzaprav vzporedna zgodba, povedana in izrisana v njegovem prepoznavnem in (iz očitnih razlogov) priljubljenem slogu. *Vzgoja staršev* tako uspešno sledi *Seksikonu* istih avtorjev in dviguje nivo domače poučne literature. Le-ta je, kot zanimivost, v preteklem letu štela sto šestinsedemdeset naslovov, od tega štiriinpetdeset domačih, med katerimi je *Vzgoja staršev* gotovo v vrhu.

Gaja Kos

KNJIŽNE RAZGLEDNICE IZ SLOVENIJE V *BOOKBIRDU*

Bookbird, strokovna revija o mednarodni otroški in mladinski književnosti, ki jo od leta 1963 štirikrat letno izdaja IBBY, redno objavlja tudi kratke prispevke o izstopajočih, vrhunskih otroških in mladinskih knjigah posameznih nacionalnih književnosti; gre za t. i. knjižne razglednice. Slovenska sekcija IBBY je novi urednici Roxanne Harde (skupaj z dr. Lydio Kokkola bo krmarila *Bookbird* do leta 2014), ki je po novem